

Stát demonstruje nezájem o řešení problémů

Rozhovor Haló novin s prezidentem Asociace poskytovatelů sociálních služeb České republiky Jiřím Horeckým, 6. 4. 2012

Jak vůbec vznikl schodek rozpočtů poskytovatelů sociálních služeb?

Ty důvody jsou zejména tři. Tím hlavním důvodem je, že v minulých třech letech byly sociální služby financovány kromě státního rozpočtu paralelně ještě z takzvaných individuálních projektů, tedy Evropského sociálního fondu, a tento zdroj v několika krajích v letošním roce skončil. Druhým důvodem je navýšení nákladů v souvislosti se zvýšením dolní sazby DPH, což představuje nějakých 200, 300 milionů korun. Tím třetím důvodem je, že už v letech 2010 a 2011 došlo k poklesu dotací o 10 %, což řešila celá řada neziskových organizací čerpáním rezerv a rezervních fondů, které už jsou teď bohužel vyčerpány a není kam sáhnout.

Co tedy hrozí klientům a nejen jim?

Těch více než 200 služeb, které jsou ohroženy (některé už doopravdy byly uzavřeny nebo jsou uzavírány), se týká například tzv. nocleháren a azylových domů; tam prostě dojde k tomu, že tyto pobytové služby sociální prevence přestanou být poskytovány. U socioterapeutických dílen a aktivizačních činností dojde k tomu, že osoby se zdravotním postižením prostě budou zavřeny doma, nebudou docházet do příslušné ambulantní služby, nebudou moci využívat v dosavadním rozsahu terénní služby. Problémy mají i služby pro ohrožené skupiny dětí a mládeže, tedy nízkoprahová zařízení, a tam, kde tyto služby budou omezeny nebo zrušeny, se to samozřejmě také negativně u dětí a mládeže projeví.

Je dnešní situace nejtěžší v historii?

Obdobnou situaci jsme zažívali v r. 2009, kdy počátkem roku bylo na státní dotace vyčleněno pouhých 4,5 miliardy Kč. V průběhu roku však byla tato částka navýšena na 7,2 miliardy. Jinak lze ale konstatovat, že situace je nejtěžší v novodobé historii poskytovatelů sociálních služeb.

Má pravdu ministr práce a sociálních věcí Jaromír Drábek, když tvrdí, že musí být financování vícezdrojové?

JH: Financování sociálních služeb by určitě nemělo být jednozdrojové a finanční participace jednotlivých subjektů, a v některých případech samotných uživatelů, je určitě nutná. Stát, který stanovuje státní sociální politiku, by však měl závazně určit, kdo se má jakou mírou na financování podílet, což teď prakticky (alespoň u veřejnosprávních zdrojů) vůbec nefunguje.

Je tedy dobrým signálem do budoucna pro všechny, že stát se zřejmě nechce podílet na péči o tuto skupinu lidí?

Stát se na financování podílí a anoncuje, že se chce podílet i do budoucna. Svým počínáním v posledních letech však demonstruje nezájem o řešení problémů s financováním spojených. Problém státních dotací, jejich výše a způsobu jejich přerozdělení řešíme již od r. 2007 a zatím bez větších změn či aktivity ze strany státu.

Jak se vlastně daří získávat finance z jiných zdrojů?

Velmi těžce. Zdroje od uživatelů sociální péče jsou omezeny prováděcí vyhláškou a služby sociální prevence musí být ze zákona poskytovány zdarma. Finanční participace měst a obcí od r. 2006 soustavně klesá a

podpora krajů je značně rozdílná: od 12,5 % až po necelá 2 %. Ostatní zdroje, tj. od dárců a sponzorů, jsou velmi omezeny a zejména v návaznosti na finanční krizi se snižují.

Plánujete demonstraci, ta ale podle dosavadních zkušeností asi MPSV ke změně názoru nedonutí. Co dál?

Bez ohledu na to, že mohu být a jsem skeptický k dopadům demonstrace, je to náš poslední způsob komunikace jak upozornit veřejnost, že situace je opravdu vážná. Nevystupujeme zde jen sami za sebe, ale především za uživatele sociálních služeb, kteří zánikem služeb ponесou nejtěžší dopady. Pokud naše kroky nebudou úspěšné, pak dojde k postupnému zavírání služeb. V takovémto případě chceme, aby se k tomuto postavil stát a označil danou službu za zbytnou nebo zkrátka jasně deklaroval, že jeho zájmem je snížení počtu a kvality sociálních služeb v ČR.

Zbyšek KUPSKÝ